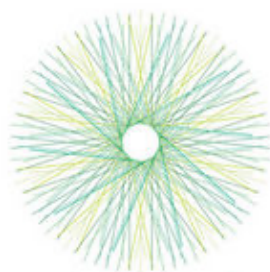

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

»Evropsko partnerstvo za inovacije na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti«
(EIP-AGRI)

Analiza izvedljivosti prenosa znanj v prakso

**Avtorji :Ana Rep, Franci Pečnik, Luka Zajec, Matevž Triplat, Jaša Saražin,
Metka Špacapan, Amina Gačo**

eip-agri
AGRICULTURE & INNOVATION

Naslov projekta: Elektronsko poslovanje kmetijskih gospodarstev z izrazito gozdarsko dejavnostjo

Ukrep: M16

Podukrep: M16.2 Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij

Številka projekta: 33117-1007/2019

Višina odobrenih sredstev: 347.222,86 EUR

Ljubljana, 2023

KAZALO

1	Uvod	3
2	Povzetek izvedenih aktivnosti	4
2.1	Načini prenosa projekta v prakso po prijavnici:	4
3	Ocena izvedljivosti prenosa predlaganih rešitev v prakso	5
3.1	Namen in soočanje s težavami na ravni gospodarjenja z gozdovi	5
3.2	Načrt gozdne posesti	6
3.3	Usposabljanje lastnikov na temo funkcij gozdov, gojenja gozdov in načrtovanja gospodarjenja	8
4	Problemi in posebnosti pri prenosu predlaganih rešitev v prakso	9
4.1	Najpogostejše težave, s katerimi smo se srečali pri pripravi osnutka Posestnega načrta 9	
4.2	Načrt gozdne posesti	9
4.3	Usposabljanje lastnikov na temo funkcij gozdov, gojenja gozdov in načrtovanja gospodarjenja	9
5	Koristi predlaganih rešitev za kmetijsko gospodarstvo	10
5.1	Zagotavljanje trajnih donosov gozdov in vseh njihovih funkcij	10
5.2	Spodbujanje koordinacije in komunikacije med deležniki, povezani z gozdovi in gozdarstvom	10
5.3	Optimizacija trajnostnega gospodarjenja z gozdovi z organizacijskega in finančnega vidika 10	
6	Vpliv predlaganih rešitev na okolje	11
7	Sklepi in priporočila	11

1 Uvod

V današnjem času je tradicionalno gospodarjenje z gozdom v Sloveniji postavljeno pred številne izzive za katere bo moralo poiskati primerne rešitve. Izstopajo podnebne spremembe, intenzivnost in pogostost naravnih ujm (prenamnožitev podlubnikov, vetrolom, snegolom, žledolom, poplave, požari, itd.) menjava dominantnih drevesnih vrst, trendi v lesnopredelovalni industriji, nove tehnologije za sečnjo in spravilo lesa, številni neaktivni lastniki gozda, neučinkovito in ekonomsko nevzdržno gospodarjenje z gozdovi, pomanjkanje lesa na trgu za potrebe lesnopredelovalne industrije, pomanjkanje usposobljene delovne sile za potrebe izvajanje sečnje in spravila lesa ter odkupa lesa na kamionski cesti, nedostopni in neažurni podatki o posameznih gozdnih posestih prilagojeni lastniku gozda, nižje odkupne cene hlodovine, omejeno tržišče za odkup lesa, nepoznavanje ključnih končnih kupcev kvalitetne hlodovine, itd...

Na del izpostavljenih izzivov, katere rešitve bomo primorani hitro poiskati, je usmerjen tudi razvojni projekt Elektronsko poslovanje kmetijskih gospodarstev z izrazito gozdarsko dejavnostjo – »eGOZD«, ki ga vodi Gozdarski inštitut Slovenije (v nadaljevanju GIS) v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije (v nadaljevanju ZGS), podjetjem Arktur d.o.o. in Razvojnim centrom koroškega gospodarstva (v nadaljevanju RACE KOGO d.o.o.) ter osmimi kmetijskimi gospodarstvi iz različnih delov Slovenije.

2 Povzetek izvedenih aktivnosti

V sklopu Evropskega partnerstva za inovacije (EIP) na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti je trenutno v Sloveniji v teku več projektov s tematskega področja »Razvoj in širitev digitalizacije na kmetijskem gospodarstvu in organizaciji pridelave«, katerih glavni cilj je povečanje stopnje digitalizacije v kmetijstvu in razbremenitev kmetijskih gospodarstev birokratskih bremen s povečanjem stopnje avtomatizacije gozdno-lesnih verig ter intenziviranja gospodarjenja z zasebnimi gozdovi.

Projekt se ukvarja z uvajanjem elektronskega poslovanja v kmetijska gospodarstva z izrazito gozdarsko dejavnostjo. To bomo dosegli s povečanjem digitalizacije v informacijsko komunikacijskih tokovih gozdno-lesne verige od priprave posestnega načrta, iskanja izvajalcev del, do oddaje gozdnih lesnih sortimentov na trg, prevzema delovišča in analize doseganja načrta s povezavami na aktualne cene storitev in cene gozdnih lesnih sortimentov. Projekt zajema razvoj in implementacijo na področju vseh identificiranih korakov od gozda do primarne predelave. V okviru projekta EIP Elektronsko poslovanje kmetijskih gospodarstev z izrazito gozdarsko dejavnostjo smo izvedli analizo izvedljivosti prenosa novih ali izboljšanih proizvodov, praks, procesov in tehnologij v prakso na področju gozdarstva. V analizi smo izdelali oceno izvedljivosti prenosa, opisani so problemi ter posebnosti, ki se lahko pri vzpostavitvi posestnega načrta pojavijo.

Glavni cilji projekta, ki jih želimo doseči so:

- Mobilizacija gozdnih lesnih virov v Sloveniji preko posestnega načrta;
- Vzpostaviti strokovne podlage za razvoj digitalnih storitev in povečati stopnjo avtomatizacije;
- Izobraževati in spodbuditi nova kmetijska gospodarstva oz. lastnike gozdov k uporabi digitalnih storitev za pomoč pri gospodarjenju z gozdovi.

Projekt stremi k uvajanju elektronskega poslovanja na izbranih kmetijskih gospodarstvih v slovenskem prostoru. V Sloveniji delujejo vsi člani gozdno-lesne verige, vendar je učinkovitost povezav ter optimalnost delovanja nujno izboljšati. Neizkoriščene priložnosti vidimo predvsem v povezovanju znotraj posameznih členov in predvsem med člani verige. Projekt bo ponudil nove in poenostavljene možnosti načrtovanja, spremljanja in izvedbe del ter tako prispeval k učinkovitejšem gospodarjenju z gozdovi v lasti kmetijskih gospodarstev.

2.1 Načini prenosa projekta v prakso po prijavnici:

Projekt EIP predvideva, da vsaj eden ali več članov partnerstva, ki so upravičeni do podpore, najpozneje do vložitve zadnjega zahtevka za izplačilo sredstev izvede prenos znanja v prakso. Izvedeni prenosi znanj v prakso bodo neposredno pripomogli k povečani stopnji digitalne pismenosti med lastniki gozdov. V sklopu projekta smo bili izvedeni različni načini prenosa znanja v prakso, med drugim tudi:

- Najmanj trije upravičenci do podpore, ki so kmetijska gospodarstva in pri katerih je bil izveden praktični preizkus, izvedejo demonstracijo pridobljenega znanja v okviru priprave in izvedbe praktičnega preizkusa na lokaciji svojega kmetijskega gospodarstva

za najmanj tri kmetijska gospodarstva, ki niso člani partnerstva. Pri čemer bodo na vsaki posamezni izvedbi vsaj trije različni (ali novi) predstavniki različna kmetijskih gospodarstev.

- V sklopu dogodkov Zveze lastnikov gozdov Slovenije in njihovih članov, ki je pravna oseba registrirana za opravljanje dejavnosti svetovanja na področju gozdarstva, so bila izvedena predavanja s predstavitvijo pridobljenega projektnega znanja za najmanj pet kmetijskih gospodarstev, ki niso člani partnerstva
- Vodilni partner (Gozdarski inštitut Slovenije), ki je pravna oseba registrirana za opravljanje dejavnosti svetovanja na področju gozdarstva, je izvedel predavanje s predstavitvijo pridobljenega znanja v okviru priprave in izvedbe praktičnega preizkusa za najmanj pet strokovnjakov s področja gozdarstva, kot so npr. gozdarji
- RACE KOGO d.o.o., ki je pravna oseba registrirana za opravljanje raziskovalne in razvojne dejavnosti, izvede predavanje s predstavitvijo pridobljenega znanja v okviru priprave in izvedbe praktičnega preizkusa na strokovnem dogodku za najmanj deset udeležencev.
- vodilni partner (ob podpori zunanjih storitev) izdela vsaj tri multimedijske vsebine kot so audio-video posnetki, s katerim se predstavijo pridobljena projektna znanja in je brezplačno dostopna na spletni strani vodilnega partnerja.

3 Ocena izvedljivosti prenosa predlaganih rešitev v prakso

3.1 Namen in soočanje s težavami na ravni gospodarjenja z gozdovi

Cilj projekta eGOZD je povečevanje digitalizacije v gozdarskem sektorju in optimizacije gozdno lesne verige prispeva k razvoju lokalnih oskrbovalnih verig ter spodbuja sodelovanje in prenos novih znanj na podeželskih območjih. Nove tržne poti in poslovni modeli lahko prispevajo k dvigu odkupnih cen gozdnih lesnih sortimentov. Digitalizacija pomeni tudi povečanje pretoka informacij o preverjenih in kakovostnih izvajalcih storitev v gozdarstvu. Ocenjevanje izvajalcev del v gozdovih s strani lastnikov gozda vodi v (hitrejšo) izvedbo vseh dogovorjenih del in vzpostavitev plačilne discipline. Kmetijska gospodarstva bodo tako stopila v novo dobo gospodarjenja. S tem se povečuje sposobnost prilagajanja kmetijskih gospodarstev na spremembe (ekonomske, tehnološke in podnebne), povečujeta se tudi konkurenčnost in produktivnost dela, ki sta ključni za povečanje usposobljenosti v kmetijstvu in gozdarstvu. Hkrati tak način dela zagotavlja lažje opravljanje dejavnosti in je bolj privlačen za mlajše generacije na podeželju. Ključni problem, smo ga zaznali na projektu je, da se z gozdom premalo načrtno gospodari. Večina lastnikov manjših gozdnih posesti slabo pozna potenciala svojega gozda. Ne poznajo vsebine gozdnogospodarskih načrtov za gozdnogospodarske enote (GGE). Ne poznajo sodobnih pripomočkov, ki so na voljo lastnikom gozdov (npr. pregledovalnik ZGS).

Na ravni Slovenije se izdelujejo Gozdnogospodarski načrti (GGN) za Gozdnogospodarske enote (GGE - 224 enot). V njih so ključne usmeritve in ukrepi za gospodarjenje z gozdom. Določen je možni posek in drugi potrebni ukrepi za uspešno doseganje ciljev gospodarjenja. GGN naj bi

bil tudi pripomoček za lastnika gozda, v katerem lahko dobi splošne podatke o gozdu in nadaljnje usmeritve za gospodarjenje. Gozdnogospodarski načrt pripravi ZGS, pri njegovem nastanku sodelujejo strokovne organizacije, v fazi javne obravnave pa lahko svoje pripombe podajo tudi lastniki gozdov in druga zainteresirana javnost.

Lastniki lahko gospodarske načrte vedno dobijo na sedežu krajevne enote ZGS, kjer imajo gozd ali preko spletnega pregledovalnika, lahko pa pridobijo tudi izvleček iz gozdnogojitvenega načrta za svojo gozdno posest. Za izvedbo sečnje v gozdu, mora lastnik pridobiti dovoljenje Zavoda za gozdove v obliki odkaziladrevja za posek. To izvede revirni gozdar v sodelovanju z lastnikom ob upoštevanju določil GGN.

Za posamezna manjša območja se pred odkazilom praviloma pripravljajo gozdno-gojitveni načrti. To so izvedbeni načrti, v katerem so določeni ukrepi, ki se bodo v gozdu (ali delu gozda) izvedli. Opredeljuje gozdnogojitvene cilje, smernice in ukrepe, obseg, intenzivnost in nujnost gojitvenih ter varstvenih del, obseg sečenj, načine in pogoje za pridobivanje lesa in smernice ter dela za ohranjanje in pospeševanje ekoloških in socialnih funkcij gozda. Vendar se za male gozdne posesti ti načrti zaradi omejenih zmogljivosti ZGS le redko pripravijo.

Kljub pripravljenim načrtom in (omejenemu) svetovanju s strani Zavoda za gozdove, se pri gospodarjenju z zasebnimi gozdovi pojavljajo naslednji problemi:

- nizka stopnja izvajanja gozdnogojitvenih ukrepov predvidenih v GGN,
- nizko upoštevanje koncepta mnogo namenskega gospodarjenja z gozdom, kar je posledica nepoznavanja funkcij gozda (predvsem ekoloških in socialnih),
- premajhen interes lastnikov za sodelovanje z načrtovalci in revirnimi gozdarji,
- neinformiranost lastnikov o podatkih, ki jih vključujejo GGN ter o uporabnosti teh podatkov,
- slaba opremljenost lastnikov za delo v gozdu,
- odsotnost povezovanja med lastniki gozdov.

Glavne predlagane rešitve:

- Priprava načrtov gozdnih posesti na ravni posamezne kmetije, ki cilje in ukrepe gozdnogospodarskih načrtov s strateške ravni prenesejo na izvedbeno raven, v prakso lastnikov malih gozdnih posesti. Pri tem je pozornost namenjena načrtovanju ukrepov za krepitev vseh funkcij gozdov (ne le lesno-proizvodne).
- Usposabljanje lastnikov na temo funkcij gozdov, gojenja gozdov in načrtovanja gospodarjenja.
- Nadgradnja portala Moj Gozdar, izdelava interaktivnih posestnih načrtov, ki uporabniku nudijo strokovno podporo pri trajnostnem, sonaravnem in večnamenskem gospodarjenju z gozdovi, usklajeno z gozdnogospodarskimi načrti.

3.2 Načrt gozdne posesti

Načrt za gozdno posest je namenjen lastnikom gozdov in služi kot pripomoček za gospodarjenje z njihovimi gozdovi v določenem časovnem obdobju. Posestni načrt se izdelava

na zahtevo lastnika. Interes za izdelavo posestnega načrta izražajo predvsem lastniki gozdov, ki imajo v lasti večje posesti, ter lastniki, ki se zavedajo pomembnosti načina in intenzitete gospodarjenja z gozdovi. Posestni načrt je mogoče izdelati tudi za združenje lastnikov gozdov, ki imajo v lasti več manjših posesti. Prostorski okvir za izdelavo posestnega načrta so posest, del posesti ali več posesti skupaj. Temeljna osnova za izdelavo posestnega načrta je gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote, kjer se podatki povzamejo na nivoju sestoja, ali pa ažuren gozdnogojitveni načrt. Ker so zahteve lastnikov gozdov glede vsebine posestnega načrta neenotne, se posestni načrti med seboj razlikujejo po vsebini in obsegu.

Za potrebe posestnega načrta je delovne procese potrebno definirati in opisati do prodaje gozdno lesnih sortimentov (GLS), oz. lastne končne uporabe. Tako v primeru t.i. prodaje na panju delovnih procesov ni potrebno dalje definirati, medtem ko je pri najemu storitev sečnje in spravila, ki jima sledi odkup GLS na kamionski cesti, potrebno sečnjo in spravilo z najetimi kapacitetami vsaj delno opisati.

Opis delovnih procesov služi kot zelo pomemben vhodni podatek pri pripravi tehnoloških kart ter ekonomskih kalkulacij v okviru posestnega načrta. Najpogostejši delovni proces pri pridobivanju GLS v slovenskih zasebnih gozdovih je sečnja z motorno žago in spravilo s prilagojenim kmetijskim traktorjem, ki jima sledi prodaja GLS na kamionski cesti.

Pri pripravi posestnih načrtov smo izhajali iz podatkov, ki so že zbrani v različnih bazah, predvsem pregledovalniku gozdov ZGS¹ in strokovnih podlagah. V teku priprave načrtov smo izvedli usposabljanje s partnerji projekta (KMGji) s predavanji o gozdnogospodarskih načrtih, uporabi podatkov iz GGN in spletnih aplikacij (npr. ZGS pregledovalnik, NV atlas, atlas okolja) in portalu Moj Gozdar. Po skupinskem usposabljanju so sledila še individualna, kjer smo vsak dan usposabljanja namenili vodenemu izpolnjevanju Posestnega načrta. Naloga KMGjev je bila, da sami izpolnijo Poglavje 1 za svojo posest, na individualnih usposabljanjih smo skupaj pogledali kako dostopat do baz podatkov, s katerimi razpolaga ZGS. Zanje smo pripravili navodila, ki so bila napisana v razumljivem jeziku in opremljena s slikovnim materialom.

Načrti vključujejo:

- Opis gozdne posesti
- Načrt gospodarjenja
- Ekonomski del načrta

Vsebine, ki so del posestnega načrta, so:

1. splošni del:

- informacije o gozdni posesti,
- seznam zemljiških parcel po katastrskih občinah,
- opis gozdov z gozdnimi fondi, zgradbo sestojev, drevesno sestavo,
- opis rastiščnih razmer in rastišču primernih drevesnih vrst, rastiščni koeficienti,

¹http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdnogospodarsko_nacrtovanje/pregledovalnik_gozdnogospodarskih_in_gozdnogojitvenih_nacrtov/index.html

- načrt gospodarjenja ter omejitve pri gospodarjenju,
- poudarjenost funkcij gozdov ter območja Natura 2000,
- možni posek,
- predvidena gojitvena in varstvena dela,
- napotki za varstvo gozdov in ukrepanje po morebitnih poškodbah sestojev,
- odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami ter načrtom možnosti graditve novih gozdnih prometnic,
- analiza preteklega gospodarjenja,

2. obrazci za spremljavo in kontrolo gospodarjenja z gozdovi:

- evidence poseka,
- evidenca opravljenih gojitvenih ter varstvenih del,
- evidenca porabe in prodaje gozdnih lesnih sortimentov,
- kronika gospodarjenja,

3. ekonomski del načrta:

- predvideni stroški poseka in spravila,
- stroški izvedbe negovalnih del
- stroški graditve in vzdrževanja gozdnih prometnic,
- prihodki od prodaje lesa,
- ocena donosnosti gospodarjenja,

4. informacije in priloge:

- informacije, na koga se lastnik lahko obrne. če želi sekati (krajevna enota, revirni gozdar, telefonska številka in e-mail revirnega gozdarja).

Prvi del načrta so kot rečeno, KMGji pripravili sami po naših navodilih. Tako so morali sami znati poiskati podatke o njihovi gozdni posesti in v javno dostopnih pregledovalnikih in sicer:

- Gozdni fondi
- Razmerje razvojnih faz
- Sestava drevesnih vrst
- Možni posek po vrstah poseka
- Odmrla masa
- Gojitvena in varstvena dela

3.3 Usposabljanje lastnikov na temo funkcij gozdov, gojenja gozdov in načrtovanja gospodarjenja

Skupinsko usposabljanje lastnikov je bilo izvedeno v naslednjih oblikah:

- predstavitve in predavanja strokovnih partnerjev na temo zakonodaje, podatkov o gozdovih, posestnih načrtih in načelih gojenja gozdov;
- neposredni dialog in izmenjava znanja pri pripravi posestnih načrtov;

- individualna srečanja prek platforme Zoom so bili namenjeni izboljšanju usposobljenosti in razumevanja lastnikov in hkrati preizkušanja ustreznosti obstoječe terminologije in pristopov pri komunikaciji gozdarskih tem.

4 Problemi in posebnosti pri prenosu predlaganih rešitev v prakso

4.1 Najpogostejše težave, s katerimi smo se srečali pri pripravi osnutka Posestnega načrta

- Zahtevani podatki, ki so nujno potrebni za izdelavo posestnega načrta, se ne nahajajo vsi na istem pregledovalniku.
- Za uspešno izdelavo posestnega načrta je potreba podatke pridobiti iz 3 slojev (parcel, sestoj, odsek), ki se ne prekrivajo med seboj, tako da ni mogoče pridobiti vseh podatkov za enako površino.
- Podatki, ki jih najdemo na pregledovalniku (bodisi za skupno število parcel, bodisi za odsek) so zmeraj presek različnih statističnih približkov in zato na posesti večkrat ne ustrezajo dejanskemu stanju.
- Možna rešitev za podatke, ki jih najdemo kot neko povprečje več parcel skupaj, je v tem, da se posestni načrt korigira in zaključi skupaj z revirnim gozdarjem, ki najbolje od vseh (poleg lastnika) pozna posest in s tem njene značilnosti in posebnosti.

4.2 Načrt gozdne posesti

Lastnik gozda s posestnim načrtom pridobi celotno informacijo o svoji gozdni posesti, dobi pregled nad prostorskimi razporeditvami gozdnih sestojev in njihovih posebnosti, prostorsko locira potrebna dela v okviru ukrepov nege gozda in možnega poseka, seznanjeni se z ustreznimi tehnologijami poseka in spravila ter s potrebnimi investicijami za graditev gozdnih prometnic. Prav tako lahko na osnovi posestnega načrta lastnik gozda dolgoročno določi potrebno dinamiko ukrepov, tako po vrsti kot po njihovem obsegu, in pridobi podatke o okvirnih stroških pridobivanja lesa in razpoložljivih subvencijah za določene ukrepe v svojem gozdu.

Posestni načrt mora biti kratek in vsebinsko prilagojen posameznemu lastniku. Splošni del in obrazci morajo biti zapisani in natisnjeni v formatu A4, kartni del pa je lahko tudi v formatu A3 ali večjem. Posestni načrt se lastnikom gozdov lahko posreduje tudi v elektronski obliki.

4.3 Usposabljanje lastnikov na temo funkcij gozdov, gojenja gozdov in načrtovanja gospodarjenja

Ob usposabljanju smo ugotovili, da so informacije in (strokovno) gradivo o gozdu in upravljanju z njim velikokrat napisano v preveč strokovnem jeziku, ki ga povprečen lastnik gozda, ki nima strokovne izobrazbe s tega področja, težko razume. Na predstavitev in

individualnih srečanjih je bilo razlagam in dialogu namenjeno bistveno več časa, kot ob siceršnji komunikaciji med gozdarji in lastniki, ki je omejena s časom, ki ga revirni gozdar ob odkazilu lahko nameni posameznemu lastniku.

Pomembno je tudi dejstvo, da so lastniki gozdov vključeni v projekt relativno visoko izobraženi, kar je olajšalo prenos znanja in pospešilo proces usposabljanja. Glede na to, da se struktura lastnikov gozdov v Sloveniji pomlajuje in so ti vse bolj izobraženi, to ponuja nove in lažje priložnosti za svetovanje in prenos znanja s strani javne gozdarske službe.

5 Koristi predlaganih rešitev za kmetijsko gospodarstvo

5.1 Zagotavljanje trajnih donosov gozdov in vseh njihovih funkcij

Projekt z uvajanjem interaktivnih posestnih načrtov na kmetijah, ki imajo v lasti gozd, spodbuja povečano načrtno delo z zasebnimi gozdovi ter nudi strokovno podporo pri trajnostnem, sonaravnemu in večnamenskemu gospodarjenju z gozdovi, usklajeno z gozdnogospodarskimi načrti, kar zagotavlja trajno ohranjanje gozdov in vseh 25 njegovih funkcij. Z dobro pripravljenim posestnim načrtom bo poskrbljeno za primerno izkoriščen potencial lesa, to pa prispeva tudi k posodabljanju in trajnostnemu razvoju podeželja.

5.2 Spodbujanje koordinacije in komunikacije med deležniki, povezani z gozdovi in gozdarstvom

Z izmenjavo znanj, izkušenj in sodelovanjem, je partnerstvo nadgradilo in dopolnilo obstoječi sistem, tako da bo omogočal celostno elektronsko poslovanje kmetijskih gospodarstev na področju gozdno-lesne pridelovalne verige. Tekom izvajanja projekta je partnerstvo vzpostavilo povezave z uporabniki elektronskega poslovanja (deležniki vzdolž gozdno-lesne verige: kmetijska gospodarstva, lastniki gozdov, ponudniki gozdarskih storitev, trgovci in industrija predelave lesa). To pa bo omogočilo hitro izmenjavo informacij in odpiranje novih tržnih poti in možnosti nadaljnjega dela tako v Sloveniji kot tujini.

5.3 Optimizacija trajnostnega gospodarjenja z gozdovi z organizacijskega in finančnega vidika

Ena izmed ključnih prednosti interaktivnih posestnih načrtov, ki bodo razviti v okviru predlaganega projekta, je možnost organizacije dela, izbire tehnologij in izvajalcev ter ocena stroškov proizvodnje od gozda do skladišča lesa. Hkrati uporabniku nudijo strokovno podporo pri trajnostnem, sonaravnemu in večnamenskemu gospodarjenju z gozdovi, usklajeno z gozdnogospodarskimi načrti. To lastniku gozda daje možnost optimizacije izbranih dejavnosti za izvedbo ukrepov. In ne le, da z uvajanjem posestnih načrtov zagotavljamo prenos novih znanj, ampak tudi posodabljam in optimiziramo obstoječo dejavnost na kmetijah.

6 Vpliv predlaganih rešitev na okolje

Gozdnogospodarski načrt za zasebne gozdne posesti ima lahko pomemben vpliv na okolje, saj gozdovi predstavljajo pomembno naravno ekosistemsko ravnovesje in igrajo ključno vlogo pri ohranjanju biotske raznovrstnosti ter nudenju številnih ekosistemskih storitev. Vpliv na okolje je odvisen od različnih dejavnikov, vključno z načinom gospodarjenja z gozdom, obsegom posegov, lokalnimi podnebnimi razmerami in občutljivostjo okolja.

Nekateri ključni načini, kako načrt gozdne posesti lahko vpliva na okolje, vključujejo:

- Ohranjanje biotske raznovrstnosti: Načrtovanje gozdne posesti lahko vpliva na ohranjanje habitata za različne rastlinske in živalske vrste. Če je načrt premalo premišljen ali agresiven, lahko pride do izgube habitata in posledično do ogrožanja ogroženih vrst.
- Podnebne spremembe: Gozdovi imajo pomembno vlogo pri uravnavanju podnebja, saj absorbirajo ogljikov dioksid iz ozračja. Načrtovanje gozdne posesti lahko vpliva na količino ogljika, ki ga gozdovi shranjujejo ali izpustijo, kar pa lahko vpliva na globalno ravnovesje toplogrednih plinov.
- Kakovost vode: Gozdovi igrajo pomembno vlogo pri ohranjanju kakovosti vodnih virov. Načrtovanje lahko vpliva na erozijo tal, onesnaževanje vodnih tokov in količino vode, ki se shrani v tleh in se postopoma sprošča v okolje.
- Rekreativna in turizem: Gozdovi so priljubljena destinacija za rekreacijo in turizem. Neprimerno načrtovanje lahko vodi do prekomernega obiska, poškodb ekosistema in motenja lokalne favne.
- Naravne nesreče: Načrtovanje gozdne posesti lahko vpliva tudi na večjo ranljivost za naravne nesreče, kot so požari, poplave in plazovi. Neprimerno načrtovani gozdovi lahko postanejo bolj dovzetni za takšne nesreče.

Zato je ključnega pomena, da se pri načrtovanju gozdne posesti upoštevajo načela trajnostnega gospodarjenja, ki upoštevajo ekološke, družbene in ekonomske vidike. Načrtovanje mora temeljiti na celovitem razumevanju ekosistemov, lokalnih razmer in potreb ter upoštevati dolgoročno ohranjanje ekosistemskih storitev in biotske raznovrstnosti.

7 Sklepi in priporočila

Prenos predlaganih rešitev v prakso ter z njimi povezani problemi ter prednosti smo povzeli glede na vsakega partnerja projekta posebej. Pri pogovoru in diskusiji, tudi s kmeti, ki so bili vključeni v projekt, smo na usposabljanju članov partnerstva, ki se je odvijalo preko virtualnih delavnic, dobili še dodatni vpogled v izzive in terenske razmere, s katerimi se srečujejo kmetje.

Lastniki ugotavljajo, da so se naučili marsikaj novega o gozdu in gozdarstvu, kar jim omogoča boljše lastno delo in olajšuje komunikacijo z gozdarji. Sodelovanje z drugimi kmetijami in strokovnjaki je dragocena podpora v procesu učenja in iskanja novih priložnosti. Ker pa po

formalni izobrazbi večinoma niso gozdarji, jim je pred projektom primanjkovalo strokovnega znanja. S pripravo in izvedbo načrtov za gozdno posest, so svoje znanje na tem področju zelo nadgradili.

1. Izboljšanje komunikacije med ZGS in lastniki
2. Izobraževanje lastnikov gozdov
3. Nadgradnja pregledovalnika

